

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Predsednik Državnega zbora

Številka: 00104-167/2016/6
Datum: 24. 11. 2016
Zveza: dopis št.: 020-07/16-1270/2 z dne 24. 10. 2016

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	25-11-2016
Šifra:	020-07/16-1270/3
Povezava:	S40-01/16-35
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratice:	

Na podlagi 249. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) vam pošiljam:

– Odgovor na poslansko vprašanje Jožeta Tanka v zvezi s spremembo identitete koroškim dečkom,

ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela na 111. redni seji dne 24. 11. 2016.

Mag. Lilijana Kozlovič
generalna sekretarka

Priloga: 1

Številka: 00104-167/2016/5

Datum: 24. 11. 2016

Odgovor na poslansko vprašanje Jožeta Tanka v zvezi s spremembo identitete koroškim dečkom

Vlada Republike Slovenije je prejela pisno poslansko vprašanje Jožeta Tanka v zvezi s spremembo identitete koroškim dečkom, na katerega podaja naslednji odgovor.

Zakon o osebnem imenu (Uradni list RS, št. 20/06, v nadaljnjem besedilu: ZOI-1) v 11. členu določa, da se celotno osebno ime ali samo priimek ali samo ime lahko spremeni ob spremembi nekaterih družinsko pravnih razmerij, na podlagi prošnje državljana, ki je dopolnil osemnajst let ali na podlagi prošnje zakonitega zastopnika za spremembo osebnega imena mladoletne osebe. Glede na navedeno je mogoče mladoletnemu otroku spremeniti osebno ime na podlagi izjave ob priznanju očetovstva (13. čl.) in ob posvojitvi (14. čl.) ali na podlagi prošnje, ki jo podata starša oziroma zakonita zastopnika otroka (20. čl.). V primeru, da starša živita ločeno, lahko prošnjo za spremembo osebnega imena poda tisti od staršev, pri katerem otrok živi, oziroma kateremu je zaupan v varstvo in vzgojo, z navedenim pa mora soglašati drugi od staršev (če ga otrok ima). Soglasje drugega od staršev ni potrebno, če njegovega prebivališča ni mogoče ugotoviti ali mu je odvzeta poslovna sposobnost ali roditeljska pravica. Skladno z 20. členom citiranega zakona lahko spremembo osebnega imena mladoletni osebi zahteva tudi skrbnik otroka, z navedenim pa mora soglašati pristojni center za socialno delo, ki mora pri tem upoštevati največje koristi otroka. Če je mladoletna oseba, ki se ji spreminja osebno ime, že dopolnila devet let in je glede na osebnostni razvoj sposobna izraziti svojo voljo, je potrebno tudi njeno soglasje (12. čl.).

Osebno ime služi razločevanju in identifikaciji fizičnih oseb in mora posamezniku zagotavljati identiteto, varstvo človekove osebnosti in dostojanstva. Pravica do proste izbire osebnega imena pa se sme omejiti le izjemoma, če je to nujno za zavarovanje javne varnosti, morale in svoboščin drugih ljudi (2.čl.). Na podlagi navedene določbe sprememba osebnega imena v primeru mladoletnega otroka ne bi bila dopustna, če bi bilo izbrano osebno ime zanj žaljivo, zaradi česar ne bi zagotavljalo varstva njegove osebnosti ali bi izbrano osebno ime posegalo v pravice drugih.

S podatki o tem, koliko otrokom v rejništvu je bilo spremenjeno osebno ime, Vlada Republike Slovenije ne razpolaga. V matični register, ki se vodi od 3. 5. 2005 in iz katerega se črpajo podatki o spremembi osebnega imena, se namreč glede na ZOI-1 vnašajo spremembe osebnega imena na podlagi izjave ob priznanju očetovstva, posvojitvi, oziroma na podlagi odločbe o spremembi osebnega imena, ki jo podajo zakoniti zastopniki oziroma skrbnik.

Rejništvo je institut družinskega prava, urejen v Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (Uradni list RS, št. 69/04 – uradno prečiščeno besedilo, 101/07 – Odl. US, 90/11 - Odl. US, 84/12 - Odl. US in 82/15 - Odl. US; v nadaljevanju ZZZDR). Vprašanja, ki se nanašajo na izvajanje rejniške dejavnosti (pogoji, ki jih mora izpolnjevati oseba, postopek pridobitve dovoljenja, način izvajanja rejniške dejavnosti) pa ureja Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 110/02, 56/06 - Odl. US, 114/06 - ZUTPG, 71/08 - ZUTPG-A, 109/12, v

nadaljevanju ZIRD). Omenjena predpisa ne urejata vprašanj v zvezi s spremembo osebnega imena otroku, ki je nameščen v rejniško družino.

Vlada Republike Slovenije ni seznanjena z dejstvom, da bi bilo do sedaj kateremukoli otroku, v času namestitve v rejniško družino, spremenjeno osebno ime; ravno tako nismo seznanjeni, da bi bilo to storjeno za konkretna otroka, na katera se nanaša poslansko vprašanje.

Vlada Republike Slovenije pa dodaja, kot je bilo sicer že večkrat pojasnjeno, da se do konkretnih odločitev v zvezi s konkretnim upravnim postopkom, ki teče zaradi zaščite koristi otrok, ne more in ne sme opredeljevati, razen v okviru odločanja na podlagi pritožbe. Ustava namreč varuje pravico do zasebnosti, ki vsebuje tudi dolžnost varovanja osebnih podatkov in skrbno ravnanje z njimi ter njihovo zbiranje in vodenje samo, če tako določa zakon. Še posebej pa je potrebno varovati pravico do zasebnosti otrok, kar izhaja tudi iz 16. člena Konvencije o otrokovih pravicah. Ustavna pravica do zasebnosti otrok obsega tudi zaščito otrok pred izpostavljanjem v medijih in prepoved zlorabe posameznih primerov, ki se nanašajo na varstvo koristi otrok za nek drug namen (npr. pridobivanje politične naklonjenosti, promocija dejavnosti, ki se je ne sme oglaševati, mobilizacija ljudi in generiranje nezadovoljstva, nezaupanja v delo institucij socialne države, ipd.). Prepoved izpostavljanja otrok v javnosti določa tudi 9. člen Zakona o preprečevanju nasilja v družini (Uradni list RS, št. 16/08, v nadaljnjem besedilu: ZPND), ki opredeljuje, da so starši ali otrokov skrbnik, rejnik, posvojitelj dolžni v okviru izvajanja skrbi za otroka tega varovati pred izpostavljanjem javnosti.

V zvezi dopustnostjo, da se poslanci seznanjajo s potekom in vsebino konkretnih upravnih postopkov je bil zelo jasen tudi predsednik Državnega zbora, dr. Milan Brglez ob začetku obravnave interpelacije ministrice, dr. Anje Kopač Mrak: »Glede na to, da je v okviru interpelacije izpostavljen konkreten postopek, ki se nanaša na mladoletna otroka - opozarjam, da v svojih razpravah spoštujete tako mednarodnopravno, ustavno in zakonsko zagotovljene pravice do zasebnosti, do varstva osebnih podatkov, še posebej varstva mladoletnih otrok. Še enkrat poudarjam, prosim za posebno skrbnost, ne le zaradi mladoletnih otrok, temveč tudi zato, ker so postopki še odprti. Prav tako smo v skladu z Ustavo Republike Slovenije kot državni organ odškodninsko odgovorni za škodo, ki lahko nastane z našim protipravnim ravnanjem. Podatki iz tekočih postopkov oziroma tisti, ki se tičejo posameznikov, so v razmerju do Državnega zbora in poslancev varovani bolj kot vse državne skrivnosti, kjer imajo poslanci pravico vpogleda in skrbnega ravnanja. V slednjih primerih, torej v primerih, ko gre za postopke, ki so v teku, in ko gre za posameznike, nima nihče od poslancev zgolj zaradi svoje funkcije niti pravice vpogleda.«